

EKONOMSKA ŠOLA CELJE

SREDNJE STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE

PROGRAM: EKONOMSKI TEHNIK

POKLICNA MATURA 2017/2018

VPRAŠANJA ZA USTNI DEL POKLICNE MATURE IZ GOSPODARSTVA

Pripravili:

Manja Ferme Rajtmajer, Katja Fras Budna, Mateja Kapitler, Karmen Kranjec,
Irena Naraks, Milan Šušteršič, Katja Teršek, Petra Tomšič, Janez Turnšek

Celje, februar 2018

Drage dijakinje, dijaki!

Zbirko vprašanj, ki je pred vami, smo pripravili učitelji strokovnih modulov z namenom, da vam olajšamo priprave na ustni del izpita iz GOSPODARSTVA.

Snov je zajeta iz strokovnih modulov našega vzgojno-izobraževalnega programa, zlasti iz štirih obveznih:

- POS – poslovanje podjetij
- POP – poslovni projekti
- SOG – sodobno gospodarstvo
- EKP – ekonomika poslovanja

Z usvajanjem vsebin naštetih modulov ste prišli (oz. boste še prišli s ponavljanjem in utrjevanjem v letošnjem šolskem letu) do znanja, veščin in spretnosti, s katerimi dosegate in izpolnjujete predpisane kompetence. Na osnovi teh devetih kompetenc, so v devet (9) sklopov razvrščena tudi vprašanja (KAZALO).

Želimo vam veliko uspeha

Avtorji

KAZALO

	Stran
USTANOVITEV GOSPODARSKE DRUŽBE IN S. P.	4
VODENJE, PLANIRANJE IN ORGANIZIRANJE PODJETJA	5
PRIPRAVA PRODAJNE POGODBE	5
IZVAJANJE NABAVE IN PRODAJE IZDELKOV	6
OBLIKOVANJE TRŽENJSKEGA SPLETA	7
IZRAČUNAVANJE KAZALCEV USPEŠNOSTI POSLOVANJA	8
RAZLIKOVANJE GOSPODARSKIH DEJAVNOSTI IN POZNAVANJE NJIHOVIH ZNAČILNOSTI	9
RACIONALNO RAVNANJE, SKLADNO Z ZAKONITOSTMI SODOBNEGA TRŽNEGA GOSPODARSTVA	11
RAVNANJE, SKLADNO S TRAJNOSTNIM RAZVOJEM IN USPEŠNO DELOVANJE V MEDNARODNEM OKOLJU	13

USTANOVITEV GOSPODARSKE DRUŽBE IN S.P.

1. Opredelite osebni družbi in ju opiši.
2. Opredelite družbo z omejeno odgovornostjo, opišite jo in predstavite postopek ustanovitve.
3. Opredelite delniško družbo, predstavite organe d. d., kdo je lahko delničar, kaj pomeni kontrolni paket delnic in katere vrste delnic poznate.
4. Primerjajte individualno malo podjetje (npr. samostojni podjetnik) z delniško družbo (d. d.) in predstavite razlike med njima.
5. Opredelite samostojnega podjetnika, njegove značilnosti in postopek ustanovitve podjetja.
6. Opredelite kapitalske in osebne družbe in navedite razlike med njima.
7. Kaj je firma podjetja in jo konkretizirajte na primerih različnih pravno organizacijskih oblik podjetij.
8. Kaj je družbena pogodba in kaj mora vsebovati?

VODENJE, PLANIRANJE IN ORGANIZIRANJE PODJETJA

9. Pojasnite pojme planiranje, organiziranje, organizacijsko shemo in strateško upravljanje podjetja.
10. Kaj je vodenje in opišite stile oziroma sisteme vodenja.
11. Računovodstvo – pojem, pomen, uporabniki, osnovne dejavnosti.
12. Sredstva oz. premoženje podjetja – pojem, vrste in primeri.
13. Obveznosti do virov sredstev (viri sredstev) – pojem, vrste in primeri.
14. Navedite naloge kadrovskega oddelka v podjetju.
15. Predstavite SPIN ali SWOT analizo.
16. Pojasnite poslanstvo in vizijo podjetja.

PRIPRAVA PRODAJNE POGODBE

17. Opredelite prodajno pogodbo, predstavite postopek nastanka pogodbe in pravne temelje zanjo.
18. Razložite pogoje za nastanek in veljavnost prodajne pogodbe.
19. Pojasnite obvezne sestavine pogodbe.
20. Pojasnite plačilne pogoje pri prodajni pogodbi.
21. Pojasnite dobavne pogoje pri prodajni pogodbi.
22. Pojasnite posebne sestavine prodajne pogodbe.
23. Pojasnite dobavne pogoje v mednarodni trgovini (incoterms).

IZVAJANJE NABAVE IN PRODAJE IZDELKOV

24. Predstavite naloge nabavnega oddelka v podjetju in celoten nabavni postopek.
25. Predstavite povpraševanje kot poslovni dopis. Katere vrsta povpraševanj poznate?
26. Kaj obsega raziskava nabavnega trga?
27. S katerim poslovnim dopisom bi kot prodajni referent ponujali svoje izdelke ali storitve? Teh je več vrst – opišite jih. Predstavite prodajni katalog.
28. Opišite postopek kalkulacije nabavne vrednosti, prodajne vrednosti in prodajne vrednosti z DDV.
29. Zaposleni ste kot prodajni referent v podjetju. Predstavite naloge oddelka prodaje v podjetju oz prodajni proces.
30. Organizacija prodaje med drugim zajema tudi določanje prodajnih poti. Predstavite možne načine oblikovanja prodajnih poti.

OBLIKOVANJE TRŽENJSKEGA SPLETA

31. Opredelite pojem in pomen trženja in trženjskega spleta.
32. Opredelite pomen raziskave trga.
33. Katere metode raziskave trga poznate? Pojasnite s primeri.
34. Opredelite pojem segmentiranja trga, navedite možne kriterije segmentiranja in opredelite pojem tržne niše.
35. Kaj razumete s tržnim pozicioniranjem izdelka?
36. Opredelite in predstavite politiko izdelka kot sestavino trženjskega spleta.
37. Predstavite pojme sortiment, inovacija, variacija, eliminacija izdelkov in življenjski cikel izdelka.
38. Opredelite in predstavite politiko cen kot sestavino trženjskega spleta.
39. Opredelite in predstavite distribucijsko politiko kot sestavino trženjskega spleta.
40. Opredelite in predstavite politiko komuniciranja kot sestavino trženjskega spleta.

IZRAČUNAVANJE KAZALCEV USPEŠNOSTI POSLOVANJA

41. Opredelite kazalec ali merilo uspešnosti poslovanja – produktivnost dela ter pojasnite njegovo povezavo z načeli gospodarjenja. Navedite dejavnike, ki vplivajo nanj in komentirajte slovensko produktivnost dela s povprečjem držav EU.
42. Opredelite kazalec uspešnosti poslovanja – ekonomičnost ali gospodarnost in pojasnite njegovo povezavo z načeli gospodarjenja. Kateri dejavniki vplivajo nanj? Kaj je prag ekonomičnosti?
43. Opredelite kazalec učinkovitosti poslovanja – donosnost ali rentabilnost. Kateri dejavniki vplivajo nanj? Kaj nam pove dobljeni rezultat in kakšen je njegov pomen pri sprejemanju investicijskih odločitev?
44. Opredelite kazalec učinkovitosti poslovanja – likvidnost. Katere vrste in stopnje likvidnosti poznate?
45. Opredelite količnik ali koeficient obračanja zalog. Kako ga izračunamo in kaj nam dobljeni rezultat pove?
46. Opredelite bilanco stanja, pojasnite njeno vsebino, navedite vrste in oblike bilanc stanja.
47. Opredelite stroške poslovanja in jih predstavite po različnih kriterijih.
48. Opredelite odhodke ter navedite vrste odhodkov.
49. Opredelite prihodke in navedite vrste prihodkov.
50. Opredelite poslovni izid. Predstavite bilanco uspeha.

RAZLIKOVANJE GOSPODARSKIH DEJAVNOSTI IN POZNAVANJE NJIHOVIH ZNAČILNOSTI

51. Katere gospodarske dejavnosti razlikujemo v vsakem gospodarstvu? Pri vsaki dejavnosti naštejte primere.
52. Opredelite pomen in vrste primarnih gospodarskih dejavnosti in njihov pomen v slovenskem gospodarstvu.
53. Opredelite poslovna področja industrijskega podjetja.
54. Opišite značilnosti, pomen in vrste trgovine po raznih vidikih.
55. Opredelite pojem in vrste turizma po različnih kriterijih ter navedite dejavnike turističnega povpraševanja.
56. Pojasnite pomen in vrste bančnih poslov.
57. Opredelite pojem zavarovanje, zavarovalna pogodba, zavarovalna polica, premija in franšiza.
58. Pojasnite pojem, pomen in vrste transporta.
59. Primerjajte cestni, železniški in zračni transport.
60. Opišite in primerjajte značilnosti pomorskega in zračnega prometa.
61. Opredelite trgovske posrednike in pojasnite vlogo in pomen komisionarja.
62. Opredelite trgovske posrednike in pojasnite vlogo in pomen trgovskega zastopnika.

63. Opredelite posebne organizacijske oblike trga in pojasnite oblike javnih natečajev.
64. Opredelite gospodarjenje, razložite pojem in vrste potreb in navedite vrste dobrin po različnih kriterijih.
65. Kakšna je razlika med prevoznikom in špediterjem? Navedite seznam storitev špediterja.

RACIONALNO RAVNANJE, SKLADNO Z ZAKONITOSTMI SODOBNEGA TRŽNEGA GOSPODARSTVA

66. Opredelite trg in navedite, kakšne trge ločimo glede na krajevni obseg poslovanja, glede na vrsto blaga in glede na vrsto konkurence.
67. Pojasnite model popolne konkurence in razložite po katerih dejavnikih razlikujemo različne oblike konkurence.
68. Katere oblike nepopolne konkurence poznaš. Opišite jih in razložite s primeri.
69. Druga faza reprodukcijskega procesa je razdelitev. Kaj se zgodi v tej fazi? Naštejte dohodke in pojasnite kdo dobi posamezni dohodek. Kateri so problemi razdelitve v svetu in kateri pri nas v Sloveniji?
70. Mezda (opredelitev, vrste mezd, gospodarski ali ekonomski pomen mezd, načini obračuna mezd, bruto in neto plača).
71. Pojasnite razliko med dobičkom in ekstra dobičkom. Katere ekstra dobičke poznate (kje nastanejo, kako dolgo trajajo, narišite strukture cene).
72. Ali je na področju razdelitve dohodkov prisotna tudi država? Če menite, da je, utemeljite zakaj ter navedite naloge države na gospodarskem področju.
73. Kaj je ekonomski problem vsake družbe? Kdo so ekonomski osebki? Na katera temeljna ekonomska vprašanja si mora odgovoriti vsako gospodarstvo?
74. Kaj razumete z ekonomsko politiko, katere vrste ekonomske politike poznate, kdo so nosilci, katere instrumente uporabljajo in kaj so cilji posamezne ekonomske politike?
75. Fiskalna politika – nosilci, instrumenti, cilji. Opredelite javno finančni primanjkljaj in javni dolg ter navedite načine za njuno zmanjševanje.

76. Denarna ali monetarna ekonomska politika – nosilci, instrumenti, cilji. Razložite inflacijo in deflacijo.
77. Pojasnite prednosti in slabosti tržnega mehanizma. Kakšen ekonomski sistem ima Slovenija po osamosvojitvi od leta 1991 in kaj je zanj značilno?
78. Opredelite monopol. Navedite njegove slabosti in primere zanj. Kakšen je njegov vpliv na tehnološki napredek?
79. Opredelite monopol in monopolistično konkurenco. Navedite primere za obe obliki nepopolne konkurence. V čem se razlikujeta?
80. Opredelite trg. Predstavite tržno ravnovesje in predstavite povpraševanje na trgu (pojem, vrste, dejavnike, obliko krivulje povpraševanja, splošni zakon povpraševanja, cenovna elastičnost povpraševanja).
81. Opredelite trg. Predstavite tržno ravnovesje in predstavite ponudbo na trgu (pojem, vrste, dejavnike, obliko krivulje ponudbe, splošni zakon ponudbe).
82. Premica cene ali premica alternativnih možnosti potrošnje (za čigavo izbiro gre, omejitve, značilnosti, premiki).
83. Transformacijska krivulja ali krivulja alternativnih možnosti proizvodnje (za čigavo izbiro gre, omejitve, značilnosti, premiki).
84. Naštejte in opišite faze gospodarskega ali reprodukcijskega procesa. Naštejte produkcijske faktorje ali proizvodne dejavnike, ki so potrebni za proizvodnjo.
85. Koristnost (mejna koristnost, celotna koristnost – grafični prikaz, razlaga), zakon padajoče mejne koristnosti.

RAVNANJE, SKLADNO S TRAJNOSTNIM RAZVOJEM IN USPEŠNO DELOVANJE V MEDNARODNEM OKOLJU

86. Pojasnite dejavnike vključevanja države v mednarodno menjavo in predstavite teorijo primerjalnih prednosti.
87. Naštejte regionalne ekonomske integracije v Evropi. Podrobno opišite Evropsko unijo (njen nastanek, organe EU, število članic, vstop Slovenije v EU, prednosti in slabosti vstopa,..)
88. Pojasnite vsebinsko razliko med gospodarsko rastjo in trajnostnim razvojem ter ju konkretizirajte na primerih. Kateri dejavniki vplivajo nanju? S katerimi kazalniki merimo njuno velikost?
89. Opišite trajnostni razvoj in razložite kazalnike s katerimi ocenjujemo razvoj posamezne države?
90. Kaj razumete z izrazom globalizacija? Katere tokove vključuje in navedite primere.
91. Kaj pomeni, da je mednarodna menjava neenaka in kaj je začarani krog revščine?
92. Opredelite neposredne naložbe ter predstavite transnacionalna podjetja ter njihov vpliv na gospodarstvo.